

TRIBUNA

REDACTIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 cor.
pe 1/4 an 5 cor.
pe o lună 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 532.

Scrisori acfrancata nu se primesc.

Serbătoare la Academia Română.

București, 4 Aprilie.

Erī, Duminică, Academia Română, acest înalt așezământ al neamului nostru, a avut o serbătoare mare. S'a ținut ședință sub presidium M. Sale Regelui Carol I, ședință la care a luat parte tot ce România are ales, în locul întâi Alteța Sa Regală Principele Moștenitor Ferdinand. Cu prilejul acesta s'au rostit trei vorbirī, pe cari le vom publica în numărul viitor al ziarului nostru.

Intâta vorbire a fost aceea a M. Sale Regelui, înaltul protector al Academiei Române.

Rar, nu numai în istoria vieții Academiei din lume, dar peste tot: în istoria chiar a popoarelor mari, un rege care este întâiul în țeara sa, nu numai ca poziție, dar și ca vitejie, înțelepciune, cumpăt, putere și voință de muncă și știință de carte. Prin domnia Sa de până acum, Regele Carol I a dat dovadă cu prisosință despre toate acestea. Cu arma în mână a făcut țeara neatârnată și dintr'un principat mic și neînsemnat a dat ființă unui regat respectat și înflorit... Prin înțelepciunea și cumpătul Său dintr'o țeară orientală, unde atâtea sfâșieri întârziiau, ba aproape făceau cu neputință ori ce înaintare, durat-a un stat modern, cu așezăminte de tot felul ce pot sta alături cu ale ori cărei împărății mari.

A dovedit multă dragoste îndeosebi pentru așezămintele de cultură. D'aceia chiar,

dela înființarea sa, Academia Română s'a putut mândri că îl are în frunte și prin spriginul ce l-a dat într'u-a-și putea îndeplini chemarea mare, prin interesul viu ce a manifestat față de tot ce se petrece în sinul Academiei, prin activitatea Sa literară chiar l-a dat o așa strălucire, cum îndrăznim a zice: n'are nici o altă Academie din Europa. Pentru-că ședințele nici unei alte academii nu sunt presidate de un monarch și cel puțin în zilele noastre nici un alt domnitor nu-și i-a osteneala ca și pe teren literar să fie ca pildă supușilor săi.

Nu mai România are mândria și norocul acesta: o regină poetă admirată de lumea întreagă și un rege care cu atâta căldură cultivă științele, în primul rând știința privitoare la istoria poporului.

Vorbirea de erī a M. Sale este un monument în privința asta. Și dacă am fost emoționați noi, cari am avut plăcerea să vedem la tribuna Academiei pe un rege care face istorie, care a schimbat harta țării, care la vârsta de 65 ani stă ore întregi drept și neobosit, cuvântând despre înălțătoare fapte vitejești dintre care o parte au fost dirijate de un strămoș al Său, ear celelalte au fost urzite și s'au petrecut sub comanda Sa; dacă un sfânt fior ni-a trecut prin ființa întreagă și lacrimă ni-au împăingeni ochii ascultând cum un rege viteaz povestește despre cele mai strălucite fapte de arme ale neamului românesc, — desigur că și urmașii nostri vor citi despre această zi pătrunși de sfântă pietate și vor invidia norocul celor cari l'au

văzut, ascultat și admirat pe Regele Carol I. la Academie, cum cu venerațiune privim și noi pe norocoșii cari au luptat sub ordinele Mareluī Căpitan la Plevna ori l-au fost și-i sunt sfetnici în vreme de pace. Au fost clipe d'o așa emoție, în cât sala întreagă erupsesse d'odată în aplause cari nu mai conteau și academicienii bătrâni și mare parte dintre ascultătorii lacrimau.

*

A doua vorbire a fost aceea a d-lui Ioan Bianu, care cu acest prilej își ținea discursul de recepțiune în sinul înaltei instituțiuni.

Vom începe și reproducerea acestui discurs în numărul viitor al ziarului nostru.

Aci voim să însemnăm numai atâtea, că rar Academia a răsplătit, printr'o alegere a sa, o muncă mai conștiințioasă, un zel mai mare și o pricepere mai adâncă.

De alt-fel veneratul secretar al Academiei, dl D. Sturdza, acest sfetnic încărungiț în luptă al M. Sale Regelui Carol, care este mai autorizat să judece activitatea publică a celui mai nou ales academician, căci de un pătrar de veac îl are ca mână dreaptă la Academie, în răspunsul ce a dat (a treia vorbire ce s'a rostit erī la Academie) discursului de recepțiune, — a adus d-lui Bianu cele mai mari laude. Ear noi, cei înafară de regatul român, vom simți toți o legitimă mândrie cetind atâtea lucruri frumoase despre un frate care cea dintâi carte la Blaj a învățat-o, frate care stabilindu-se în țeara numelui de ardelean cinste mare l-a câștigat.

RIVALII.

Roman de Max Kempner Hochstädt. 8

„Se înțelege“ zise el, „am datorit cu prima vizită fratelui scumpului meu prietin, afară de aceasta însă, după-cum veți fi citit în jurnale am fost însărcinat de consulul german din Iranda a-ți preda proprietățile lui Renē. Aici este însemnarea consulului despre toate și te rog să lasi să-ți le aducă dela mine“.

Cuprins de un sentiment dureros ceti Roderich lista pe care erau notate toate lucrurile de cari avu Renē lipsă și și le-a cumpărat înainte de plecare. Deodată îi veni un gând.

„Nu aflu ceva însemnat aici“, zise, ceva despre ce dînsul încă în ultima scrisoare mi-a amintit și ce mi-a fost mai scump dintre toate cele rămase de el“.

„Și aceasta e?“ întrebă baronul scrutător.

„Ziarul său, dle baron“!

„Ziarul său?“ strigă Schneiders suprins, „da de tot natural l'am văzut eu însumi în mâinile lui. Obicînuia a-și nota regulat toate observările științifice pe cari le făcea. Dar asta tot ar fi mare pagubă. Și într'adevăr nu este notat“?

„Nu, convinge-te însu-ți“!

„Aceasta ar fi o pierdere nespūsă pentru știință“ zise baronul cu viociune. „Voī întra imediat cu consulul în legătură să ved, nu cum-va a rămas în Loanda. Nu-i așa că o să vii la prelegerea mea dle doctor? Și și d-tale dle colo-

nel vă voiu trimite o învitate. Dar acum trebuie să mă scusați, am însă și alte visite de făcut“.

După-ce plecă, zise Roderich: „se pare că ziarul s'a pierdut“.

„Sau a căzut în mână nedemne“! răspuse colonelul.

„Cum crezi tu asta unchiule? întrebă Roderich“.

„Da, bombe și granate, crezi tu că eu mă încred în acest satan cu ochii negrii“!

„Unchiule, tu ofensezi un cavaler“!

„Ah, ce cavaler“, zise bătrânul supărat.

„Mișelul acesta are o mutră rea. Ai încredere în cunoștința mea de oameni, Roderich? Treizeci de ani am avut la zi cu sute de oameni de lucru. Omul acesta cu frazele sale înalte mie nu-mi poate impune de loc. Mie nu“!

„Intr'adevăr nu știu de ce ești așa supărat“, întrebă tînerul medic dând din cap. Mie încă nu mi-e simpatic, dar așa departe cum mergi“...

„Qui vivra, verra“, îl întrerupse bătrânul supărat.

În timpul acestei conversații trăsura baronului sosi la casa baronului Hedberg. Bătrânul Hedberg, care era mai necăjit și abătut ca ori când, îl primi în modul cel mai amical.

„Cerule mi-te trimite“, zise dînsul cu o voce obosită trăgănată. „Eram tocmai pe cale să-ți scriu, să te învit la o importantă conversație“.

„O“ strigă Schneiders, „sper că e vorba de un serviciu pe care ți-l pot face“?

„Da amicul meu, despre asta e vorba“.

„Fi asigurat“, — zise baronul cu o voce liniștită, și în ochii lui fulgeră și o schinteie,

„că nimie nu doresc mai mult, decât că-ți pot servi cu ceva. Cum să află d-șoara, fiica d-tale?“

„Gerda jelește și acum pe pretenul și soțul d-tale. Și o face aceasta într'un mod care îmi inspiră grije serioase. Nu-i așa că o să vă cercetez iar d'acîi înainte adesea?“

„Ți-ași fi foarte mulțumitor, dacă ți-ar succede să distragi pe sêrmăna mea fiică și să o abați dela doliul ei din cale afară adînc“.

„Fii convins dle Hedberg, îmi voi da toată nisuița posibilă“.

VIII.

A fost o seară mare, un triumf puternic pentru baronul Gonzales Schneiders. Deși planul său de cercetare trebui întrerupt prin întâmplarea tragică, totuși a făcut numeroase descoperiri prin cari a îmbogățit știința. Cu atențiune încordată îi urmărea prelegerea publică cel mai elegant a Berlinului, și la finea căreia îl renunera cu strigăte și aplause, ce nu mai voiau să se sfîrșească.

Un zimbet de o vanitate mulțumită îi trecu peste fața înegrită, mai ales că între cei prezenți observă și pe Gerda, care veni în societatea tatălui ei să audă înc'odată amănuntele despre moartea lui Renē.

Trad. de Hortense B.

(Va urma.)

Cu drept cuvânt dl Bianu a putut zice că ziua aceasta este cea mai fericită în viața sa... Academia îl primea în sânul său cu iubire, publicul distins îl aplauda cu simpatie, îl lauda un bărbat de talia primului ministru D. Sturdza, și cel care l-a felicitat întâiu, la sfârșitul recepțiunii, a fost M. S. Regele Carol I., apoi principele Ferdinand și atâtea somități ale țării.

O serbătoare frumoasă în care se răsplătea munca.

Fie aceasta un îndemn spre muncă prestată binelui național pentru toți cărțurarii români și îndeosebi pentru frații de origine ardeleană.

Regele mare care a dat strălucire acestei serbări trăiască mulți ani... Ocrotind în acest chip știința de carte română, *pa-văză puternică ne este tuturora!*

Procesul „Poporului român“. Terminul pentru pertractarea procesului de presă al ziarului „Poporul român“ din Budapesta este 9 Aprilie n., adică Sâmbăta Paștilor. Acusat e dl redactor Dim. Birăuțiu. Apărător va fi dl Dr. Titus Babeș, avocat în Budapesta.

Agitație în contra maghiarimei. Se anunță din Turocz-Szt.-Márton: Senatul de acuză a tribunalului reg. din Budapesta a pus sub acuză pe dl Francisc Cabma avocat redactorul revistei slovacă „Hlas Ludu“, pentru un articol în care a gitat în contra națiunii maghiare.

Un partid conservator. Din Budapesta vine vestea unei noi formațiuni politice, așa numitul partid conservator. Ideea nu e nouă, de multă vreme să discută atât în cercurile parlamentare cât și în presă că o fracțiune a aristocrației maghiare își baté capul cu formarea partidului cu acest nume. Nimeni n'a prea crezut însă în puterea de viață a unei even uale închiegări, conservatoare nu numai ca nume că și ca idee. Așa se vede însă că totuși s'a aflat un curajos în persoana contelui Zichy János, care și-a pus acum gând serios să desfășoare steagul partidului conservator. Se vorbește că mai mulți aristocrați catolici, ca *Majlath, Pálffy, Eszterházy, Hunyady* ar sprigini acțiunea lui Zichy.

Proiectele guvernului maghiar.

Cum vestește un ziar aproape de guvern, în urma situațiunii politice ameliorate, guvernul are de gând a veni naintea camerelor cu mai multe proiecte, la cari se lucrează deja în diferitele ministere. Așa

În *ministerul de interne* să pregătește un regulament privitor la executarea dispozițiilor legii de emigrare, care regulament va fi publicat încă nainte de începerea sesiunii parlamentare și de-odată cu acesta intră în vigoare și legea despre emigrare. Afară de asta sunt aproape gata încă două proiecte: unul referitor la regularea procedurii pentru transgrasiuni administrative, celalalt despre simplificarea administrațiunii orășenești. Ministerul să ocupă afară de asta și cu adunarea datelor pentru reforma alegerilor.

În *ministerul de finanțe* se lucrează cu asiduitate la planul reformei de dare.

În *ministeriul justiției* se pregătește legea despre noua procedură civilă, apoi în înțelegere cu ministrul de agricultură legea despre bursă și asigurare.

În *ministeriul de agricultură* se pregătește proiectul pentru colonisări, anunțat,

nainte cu câțiva ani, și proiectul pentru regularea afacerilor fidei-comisselor.

În *ministeriul pentru apărarea țării* se reved datele privitoare la serviciul de 2 ani militar.

DIN AUSTRIA.

Budgetul comun.

Cum se anunță din Viena, guvernul comun imediat după sărbătorile Paștilor va începe în conferențe comune ministeriale pregătirea planului budgetului comun pe anul 1903.

Convențiunea pe baza §. 14.

Se afirmă, că guvernul austriac tratează cu guvernul maghiar, cum s'ar putea rezolvi chestia convențiunii pe baza paragrafului 14. Cum se știe, contele Tisza are în privința asta mână liberă, ceea-ce propriamente atâta înseamnă, că este gata a încheia convențiunea fie și în virtutea acestui paragraf. Contele Battyány Tivadar însă publică în ziarul vienez „Die Zeit“ un articol, în care dovedește cu argumente ponderoase, că ori-ce soluțiune, ce s'ar face cu ajutorul §-ului 14. stă în flagrantă contradicție cu dispozițiunea paragrafului 61 al legii XII. din 1867.

Declarațiunile generalului Kuropatkin.

Două militari atrag de o cam dată privirile lumii spre Extremul Orient. Acești militari, în cari Rusia și-a pus toate speranțele ca să salveze onoarea armelor imperiului Țarilor, sunt: generalul Kuropatkin și generalul Makarof. Se speră că acești comandanți ai armatelor continentale și navale vor schimba situațiunea războiului care a început așa de defavorabil pentru Ruși. Inceputul acțiunii lui Makarof pare a fi de un bun augur. Dela sosirea admiralului rus în Extremul-Orient se constată o foarte bună privighere și tentativele japoneze n'au isbutit întru nimic în atacurile făcute.

În ce privește pe generalul Kuropatkin, el și-a exprimat ideea asupra situațiunii cum urmează:

„Flota noastră, a zis Kuropatkin, nu ne servește la nimic, pentru moment și ea trebuie să rămăe în Port-Arthur! Ea este blocată acolo, și nu numai că este inferioară flotei japoneze sub raportul numeric, dar încă Japonezii au dokuri minunate pentru a-și repara vasele lor avariate, pe când noi suntem lipsiți de aceasta, ceea-ce constituie o vădită inferioritate.

Singurul serviciu pe care ar putea să ni-l aducă escadra noastră, așa dar, este ca să ție pe loc forțele navale ale dușmanilor nostri în jurul Port-Arthurului și Wladivostokului.

Inferioritatea aceasta însă nu va fi perpetuă și va veni momentul când flota noastră ne va da cel mai eficace ajutor.

Prevéd că aceasta se va întâmpla pe la finele lui August. De-o-cam-dată, noua escadră va fi pe mare foarte curând. Se lucrează pentru aceasta zi și noapte, s'a întreit numărul lucrătorilor, se consacră suma de bani necesară în scopul acesta. Escadra va părăsi Kronstadtul la finele lui Mai sau la începutul lui Iunie, va lua cu dinsa vase încărcate cu cărbuni, și unindu-se cu escadra din Marea-Roșie, care de-o cam dată este inutilă, ne va aduce pe Oceanul Pacific un contingent suplimentar de 8 cuirasate, 7 incrucișătoare și 32 de torpiloare.

Escadra aceasta va debloca Port-Arthurul și vom putea atunci să opunem vaselor japoneze mai multe vase de cât ale lor.

Odată în situațiunea aeeasta, vom pretinde dela marinarii nostri o operațiune decisivă.

Sper ca să pot respinge pe Japonezi de pe continent spre mare; și voi u aștepta dela flotă

două lucruri: întâi să scufunde vasele japoneze ce vor încerca de a transporta trupele noastre Vom merge dar în Japonia.

Europa poate să intervie, să vorbească, să se amestece, să procedeze cum va vroi. Ne este indiferent.

Nu vom semna pacea de cât la Tokio.

Da! „Nu vom semna pacea de cât la Tokio!“

Această declarațiune grandomană a generalului Kuropatkin ne revoacă în memorie cuvintele Țarului Alexandru, care la plecare contra Turciei, tot atât de mândru a zis, că peste câte-va zile voește să facă dejunul în Constantinopol!

Numai să nu se prea înșele generalul cu glorie din Balcani! Japonezii la tot cazul nu sunt Turci, ear Mandșuria nu este Balcanul, cel încărcat cu slavi rusofili, cari să vină tătucului întru ajutor.

Din străinătate.

Din camera română.

Camera a continuat desbaterea asupra proiectului tarifului vamal. După discursul primit cu aplause al d-lui ministru de finanțe Costinescu, proiectul a fost adoptat în general cu 80 voturi contra 8, trecându-se la discuția specială, care se va continua în ședința proxima.

Chestia Balcanică.

Ziarele berlineze scriu, că voiajul împăratului Wilhelm la Roma a avut și acel rezultat, că a liniștit pe deplin pe regele Victor Emanuel cu privire la atitudinea Austriei în Balcani, anume că monarchia Austro-Ungară n'are intențiuni ascunse. În modul acesta, constatată ziarele berlineze, **membrii triplei alianțe sunt d'acord în chestia balcanică.**

Francia.

Lui Figaro îi se comunică din Roma: Este considerat ca posibil, că cu ocaziunea președintelui Loubet la Roma, ministrul de externe francez *Delcassé* va avea întâlnire cu secretarul de stat *Merry de Val*.

Centrul german și Curia Romană.

Din Roma se telegrafează, că mai mulți membrii ai partidului central din Reichstagul german, între cari deputații *Kritzen* și *Strzoda*, vor merge la Roma, să informeze pe sântul părinte asupra stărilor sociale și parlamentare ale catolicilor și pentru a crea pe viitor o înțelegere între Curie și Centrul german.

Statele unite.

De present două partide mari se răboesc: partida lui *Roosevelt* și *panamistii*. Încă anul trecut în Decembrie a fost hotărît președintele Roosevelt, că va examina acușele ridicate contra postei statelor federate, deși ar fi putut ști, că abuzurile respectivii numai cu ajutorul și știrea bărbaților politici aparținători partidului său le-au putut comite. Cu cercetarea a încredințat pe Bristov, care s'a degajat în mod cinstit de sarcina ce a luat asupra sa, descoperind pretutindeni abuzuri. Atunci însă Roosevelt n'a aplanat afacerea, ci spre spaimă partizanilor săi politici a făcut un pas mai departe.

Clarificarea întregii afaceri a concretizat-o duor advocați eminenti, cari nici-odată n'au aparținut partidului republican și mereu accentuau reforma corpului administrativ. A-

cești advocați sunt: Konrad și Bonaparte. Resultatul cercetărilor lor a fost, că 15 ofițierii de postă superiori au fost puși sub acuză pentru defraudare și înșelare, dintre cari cel mai mulți au fost condamnați la temniță.

În urma asta democrații au început să ceară, că unii membrii ai parlamentului în ce raport stau cu posta. Comisiunea exmisă pentru scopul acesta și-a terminat lucrările în această direcție, descoperind unele abuzuri scandaloase. Unii deputați nu numai în modul acela au plătit serviciul de cortes, că au așezat pe protejații lor pe diferite oficii de postă, dar și în modul acela, că s'au îngrijit, că acești protegiați să primească emolumente separate pentru aplicarea de codjutori postali, cari emolumente apoi protectorii le-au reținut pe seama lor proprie. Alți deputați și senatori au panamizat în modul acela, că diferitele oficii de postă le-au așezat ori în casele lor proprii, ori în ale rudeniilor și prietinelor lor, de sine înțeles pentru chirie colosală. În urma acestor desvăliri aproape vre-o 150 membrii ai ambelor camere sunt compromiși, cari toți sunt republicani, între cari unii chiar șefi de partid.

Anglia și chestiunea macedoneană.

Anglia, așa se vede de fel nu este îndestulată cu executarea reformelor macedonene, deoarece cercurile conservative și liberale deopotrivă și-au exprimat opiniunea într-o adunare la Londra, că în Macedonia numai atunci va fi liniște deplină, dacă se va denumi un guvern independent de Poartă și responsabil marilor puteri. La adunare au participat personajii notabile: episcopul din Rochester a presidat; present a fost și arhiepiscopul din Canterbury și alte notabilități lumesti.

Carte despre concordat.

Publicistul și deputatul francez *Noblemaire* a scris o carte despre concordat, în care cercetează, dacă ar fi de folos abțicerea concordatului. În această carte își spune părerea, ca fervent republican și ca bun catolic.

Ca republican cere menținerea necondiționată a concordatului, contrar părerii elementelor lărmuitoare și radicale. Partea cea mai prețioasă a cărții sale este aceea, în care citează opiniile bărbaților de stat francezi de azi despre concordat. De mare interes între aceste sunt declarațiunile foștilor miniștri prezidenți: *Ribot* și *Dupuy*. Primul, văzând desvoltarea viitorului în principiul său despre «biserica liberă în statul liber», spune cam următoarele: De sigur va veni timpul, când nu va fi nevoie de concordat; până atunci însă nu putem nesocoti opera înțeleaptă a predecesorilor noștri, la derimarea căreia bărbații dușmanii bisericii să nu se angajeze, ca de pildă cei actuali, ci bărbații de stat obiectivi și calmi.

După *Ribot*, numai atunci să înceteze concordatul, când atari bărbații de stat în deplin acord cu sântul scaun va simți, că concordatul este superfluu. Aceasta însă *Dupuy* o consideră ca o colosală lovitură politică, de oare-ce prin asta statul francez ar fi privat de ori-ce influență asupra bisericii. După *Dupuy*, dacă concordatul actual este mai născă se schimbe, ori să se facă altul, dar asta atunci necondiționat să se și facă. Căci altcum vecinic va rămânea afacea asta la ordinea zilei neresolvită.

Monarchul în Abazia.

Regele svedez, *Oscar II* petrece deja de mai mult timp pe malul Adriei, la Abazia, unde monarchul nostru i-a făcut o vizită.

Majestatea Sa a sosit la 5 Aprilie însoțit de adiutantul suprem de armată *contele Paar*, adiutantul *Driancourt* și de medicul de curte *Dr. Kerzl* cu tren separat la *Matuglie*, continuând d'acel drumul până la Abazia în trăsura. În trăsura primă ședea *M. Sa* cu *contele Paar*, în a doua șeful districtului în a treia *Driancourt* și *Kerzl*.

În abazia Monarchul a fost primit de către locțiitorul din Triest, *contele Goes*, guvernorul Fiumei, *baronul Roszner*, maiorul *Csanády*, colonelul *Wachter*, profesorul și medic suprem *Glax*, primarii orașului *Stanger* și *Siglich*, directorul institutului din Abazia *Croci Lucian*.

În tot parcursul Majestatea Sa a fost cu însuflețire aclamat din partea populațiunii.

La 9 și jumătate monarchul nostru a primit visita regelui svedez, întorcându-l *M. Sa* visita la 11 ore.

După amiază la 3 ore regele *Francisc Iosif* a cercetat pe arhiducele *Iosif*, care zace bolnav în Fiume. După o petrecere scurtă aci, Majestatea Sa s'a întors întră aclamările furtunoase ale populațiunii la Abazia.

Răsboiul ruso-japonez.

— Știri sosite prin postă din străinătate. —

După marea luptă navală dată de amiralul *Togo* la începutul lunii Februarie, Japonezii apăreau mândri și în număr mare în restaurantele de seara ale Londrei și se lăsau a fi priviți și admirați de Englezi, prefăcându-se că nu observă aceasta de loc. A venit însă apelul patriei și au plecat nemaî rămânând decât Japonezii incapabili de a face campania. Ei văd acum cu uimire cum s'a schimbat tonul presei engleze. În majoritatea sa, această presă e de partea Japoniei aliate, mai cu seamă după declararea stării de răsboi în Niucivang, dar lasă destul să se înțeleagă că s'ar fi așteptat la o procedură mai repede din partea aliatului.

Autorul articolului ia în zeflemea pe criticii dela ziarele engleze cari fac „militărie de pe saltea” și cari se supără că Japonezii n'au mai debarcat odată și n'au bătut pe Ruși, fără să țină seamă însă de dificultățile acestui răsboi. După socoteala lor Rușii ar fi trebuit să evacueze *Port-Arthur* înainte de sfârșitul lunii Februarie.

Criticile acestea se fac acum fiindcă s'a ajuns la convingerea că vasele de răsboi cu tot materialul admirabil, cu tot tirul foarte bun și cu toată vitejia soldaților au pe uscat un apărător al *Port-Arthurului* care se teme tot așa de puțin de sânge și de sacrificiu ca și atacatorul. De aceea nu se putea ajunge la un succes repede. A doua încercare neisbutită a Japonezilor de a închide *Port-Arthurul* e considerată azi aproape ca un dezastru, cu toate că se știa că nu vor isbuti. Englezii sunt cam supărați că flota rusă se ridică din nou după înfrângerea suferită la începutul lui Februarie și uită cu totul izbânda Japonezilor, cari dominează și acum marea. Causa apoi că amiralul *Togo* bombardează din când în când portul se explică ușor. El voește să obosească pe adversar, să deprime moralul trupelor inamice și să mențină între populațiune o continuă neliniște și frică de moarte.

Cât despre debarcările în Coreea, în împrejurările actuale, ele nu pot fi împedicate de flota rusă din *Port-Arthur*.

Vorbind despre aceasta, corespondentul — un specialist — zice că situația Japonezilor se explică mai simplu: câtă vreme iscusitul amiral rus își păstrează libertatea de mișcare, *Togo* e legat de *Port-Arthur*. Poziția acestei fortărețe era cunoscută de Japonezi în cele mai mici detalii de pe timpul revoltei boxerilor.

Despre predarea *Port-Arthurului* nu poate fi vorba, căci nici generalul *Stössel* nu e comandantul care se gândește la așa ceva, nici *Makaroff* nu e amiralul care să se predea fără nici o luptă. Numai după o luptă crâncenă în largul mării se va putea decide în această privință.

Telegrame.

Răsboiul ruso-japonez a luat o însemnată întorsătură în zilele din urmă. Anume flota japoneză a încetat cu atacurile, cedând rolul acum armatei terestre. Trupele japoneze acum operează mai intensiv, așa că Rușii mereu părăsesc terenul, evacuând și orașul *Vitsū* de lângă fluviul *Jalu*. Dar este de notat, că aceste rezultate dobândite de Japonezi sunt numai aparente, deoarece aceștia în înaintarea lor spre *Jalu* au dat numai de *avant-garda* cavaleriei-rusești de explorare, până când grosul armatei ruse se află dincoace de *Jalu*. De loc ce Japonezii vor începe trecerea peste *Jalu*, vor da și de trupe ruse mai forte. Atunci vom putea fi pregătiți pentru evenimente de mare însemnatate. **Telegramele de azi:**

Retirarea Rușilor.

Londra, la 5 Aprilie. Cavaleria rusă lângă *Liaojang* a retras. Japonezii înaintând, lângă *Vitsū* au respins un detașament de Ruși fără ca ei să fi suferit vre-o pierdere. *Avant-garda* japoneză a ocupat erii înainte de amiază orașul *Vitsū*. Rușii, s'au retras, așa se pare îndărătul fluviului *Jalu*.

Tokio, la 5 Aprilie. Armata japoneză, ce se află în Coreea nord-vestică erii a ocupat fără să întâmpine vre-o rezistență *Sionskön-ul*, care este situat lângă drumul ce duce spre *Peking*, și se afla la o distanță de 13 mile de *Tșong-tșu*. Când Japonezii au silit pe Ruși să părăsească *Tșong-tșu* aceștia în două detașamente au retras.

Înainte Japonezilor dela *Tșong-tșu* spre *Sionskön* a fost foarte repede. *Sionskön* după pozițiunea sa este foarte întărit. *Avantajii* sale naturale se adaugă și acel favor însemnat, că în apropiere se află un fort coreean, care energetic apărat, poate fi inespugnabil.

Londra, la 5 April. Din *Chemulpo* să raportează, că lângă *Pjong-tșong*, aproape de râul *Yalu* a fost între Japonezi și Ruși o scurtă luptă, care s'a terminat cu *retirarea Rușilor*. Pierderile Japonezilor a fost 20 morți și câțiva răniți. Pierderile Rușilor nu sunt cunoscute, dar pe cum se vestește, sunt considerabile.

Înaintarea Japonezilor.

Sanghai, la 5 April. Conform știrilor sosite din *Kobe*, 250.000 Japonezi sunt în marș. Afară de asta în garnizoane se află 60.000 oameni armați, abstrăgând dela rezerve, cari încă nu sunt mobilizate. Statul maior ține în secret planul de răsboi. Autoritățile japoneze caută 1000 cai.

Ocupațiunea orașului Vitsū.

Londra, la 5 Aprilie. Armata japoneză, ce a plecat din *Tjong-jang*, erii înainte de amiază la 11 ore a sosit la *Vitsū*. Rușii au evacuat orașul cu desevîrsire. În partea nord-vestică a fluviului *Yalu* se află afirmative 100.000 Ruși concentrați. Împreună cu înaintarea armatei de vest japoneze s'au mutat și tot arangiammentul de tabără din *Pjong-jang* în direcție spre nord. Debarcarea trupelor la *Csemulpo* a încetat.

DISCURSUL D-LUI P. P. CARP

rostit în camera României la discuțiunea generală asupra tarifului vamal.

D. P. P. Carp. Ba da, se potrivește de și recunosc că nu în totul, căci, dacă biletorul de care vorbesc nu a isbit să ste unde voia să meargă impieगतul, noi avem mijloace și m'am obligat să o probez; avem zic mijloace în afară de tarif, în afară de declarațiunile și de aerele misterioase ale d-lui ministru de finanțe, de a ne da seama de toate tendențele d-sale și putem să ne închipuim cam ce fel urmărește d-l ministru de finanțe cu tariful său.

Alături cu tariful ni s'a prezentat o lege a încurajării industriei și în acea lege găsim lucruri foarte stranii. Găsim de exemplu la art. 18: „avantagiile prezentei legi vor putea fi refuzate dacă două sau mai multe fabrici produc cantitatea suficientă pentru consumațiune internă.

Ce va să zică acest art. 18, dacă nu înființare de adevărate monopoluri?

Voci: S'a șters de comitetul delegaților.

D. P. Carp. D-lor, eu nu știu ce a putut face comitetul delegaților. Eu din legile prezentate de guvern, și iscălite de d-nii miniștrii, trebuie să-mi dau seama de ceea-ce au vrut ei și cari sunt tendențele lor.

Dacă Camera, nu le va urma, aceea este altă chestiune.

Sunt convins că în multe lucruri, de îndată ce nu este la capăt criza ministerială, majoritatea actuală nu va urma pe guvern.

(Ilaritate, aplause).

Și în cazul de față, fiind că nu este criză ministerială la capăt, Camera nu l-a urmat. (Ilaritate).

O altă tendință tot a acestei legi industriale — este că cu toată reaua experiență ce am făcut cu legea actuală d-voastră faceți deosebire între capitalurile mari și capitalurile mici. Pentru ce? Pentru ce un industrial care are un capital de 100.000 lei să poată introduce cu scutire de taxe mașinile lui; și pentru ce un mic industriaș care poate să facă o fabrică cu un capital de 10—12 mii lei, acela să nu beneficieze de aceasta scutită de taxe?

Văd deci o tendință din partea guvernului de a protegui înainte de toate industria cea mare și de a nu se ocupa de industria cea mică.

Văd apoi o tendință de a protegui industrii care nu au nevoie de a fi proteguate.

Fără să intru în amănunte, v'a citat d. Porumbaru exemplu de fabricile de materii chimice care prosperează, care dau fabricatele lor altor industrii pe prețuri moderate, pentru că dacă nu ar fi așa, ar conveni industriașului de a aduce acea materie chimică din străinătate și de odată văd că aceste fabrici care prosperează în mod normal adică cu câștig însă dând fabricatele lor în preț lor, se bucură de odată de o protecțiune de 20 franci la suta de kilogram! Pentru ce?

De aci puteți vedea o tendință proteguire a industriei acolo unde nu este necesar să fie proteguită.

Vin la o altă chestiune. Până acum am vorbit numai de tendința generală a d-lui ministru de finanțe, căci, cum vă spuneam, ele sunt interesante pentru noi, nu atât prin ceea ce se manifestă astăzi din tarif d-sale, dar interesante din punctul de vedere al atitudinii pe care are dumnealui să o observe în viitoarele negocieri ale convențiunilor noastre comerciale.

O altă probă că dumnealui vrea să protegiască a outrance industria cea mare o deduc din următorul fapt:

... În sinul comisiunii am exprimat dorința, — fiind că ne tot vorbea de obiecte de compensații — ca mașinile agricole să nu fie obiecte de compensație și, de și admitem punctul de vedere al guvernului de a reduce cât se poate scutirile, am exprimat, zic, dorința de a fixa de pe acum taxa pe care o credem suficientă pentru fisc fără a îngreua însă prea mult munca agricolă.

D. ministru de finanțe s'a refuzat la aceasta și iarăși de aci conchid că d. ministru de finanțe ca să nu fie obligat să facă concesii față cu niște industrii care sunt poate interesante pentru d-sa, dar care după noi sunt imposibile în țara aceasta, d-sa a voit să-și reserve mașinile agricole ca obiect de compensație și pe so-

coteala agriculturii să poată fi în pozițiune de a nu ceda la realizarea cutărei sau cutărei utopii industriale pe care d-sa le urmărește. Căci, d-lor, întru cât privește mașinile agricole, tarif d-sale este prezentat nu poate să rămte așa și este atât de adevărat aceasta nu numai pentru mașini dar pentru întregul tarif că în ziua în care d. ministru de finanțe nu va fi în stare a încheia convențiunii comerciale, în ziua aceea d. ministru de finanțe nu va fi în stare a aplica tarif d-sale actual și va fi trebuință să vie înaintea noastră ca să-l modificăm și să-l facem posibil. Bun nu este de cât acel tarif care de îndată ce nu mai poți să închei cu puterile străine convențiunii, să aplică în toată întinderea lui. Numai așa este o operă serioasă, numai așa este o operă din care putem conchide ce a vroit și ce nu a vroit guvernul în materie de politică economică, pe când astăzi suntem obligați să căutăm sau în legea industriei, sau în cutare declarație, care sunt adevăratele vederi, cari este adevărata țintă economică pe care o urmărește guvernul actual:

Nu, d-le ministru tarif d-voastre nu e serios căci nu are viitor.

Este atât de adevărat, d-le ministru, cum că eu nu cred posibil de a aplica la mașinile agricole taxele care sunt în acest tarif în cât nu am nevoie de a intra în multe amănunte ca să vă dovedesc cât de nefericită ar fi pentru agricultorii nostri aplicarea taxelor pe care d-voastre le-ați prevăzut în tarif d-voastră azi în discuțiune.

Dacă e un partid modest în pretențiunile sale e de sigur partidul agrarilor. Pretențiunile lor nu seamănă cu cea-ce revendică agrarii în alte țări. Noi a. d. cei serioși nu cerem foloase pe socoteala industriei, nu cerem să sacrificăm industriei existente ca să obținem pentru noi condițiuni mai propice dar cerem să nu scumpim instrumentele noastre de muncă. Este oare o pretenție exorbitantă pentru marele proprietar care trebuie să îmbunătățească cultura solului îmbogățindu-se de dînsul, este drept, dar îmbogățind tot de odată și țara lui, umplând tot odată și lăzile d-lui ministru de finanțe? Este exorbitant când zice: este absurd să mă silești a plăti 7000 lei taxe pentru un plug cu aburi.

Dl Em. Costinescu, ministru de finanțe:

Sapte mii!?

Dl ministru de finanțe. După un calcul simplu toate miile ce le adăogați se vor evapora.

Dl P. P. Carp. Apoi este o lipsă de modestie din partea țeranilor când zic: de vii d-le ministru să-mi impui mie plugul care este instrumentul meu de muncă? Ce nevoie este să-mi impui mie sapa? Ce nevoie este să-mi impui târnăcopul?

Dl ministru de finanțe. Târăcopul este impus astăzi mai rău decât cum îl impun eu.

Dl P. P. Carp. Fiind-că viața este compusă din concesii, conced târnăcopul d-lui ministru de finanțe. (Ilaritate).

Pentru ce aceste taxe?

Este imodest din partea agrarilor? Cerutuva ei, cum cer agrarii germani să le faceți concesii imense și concesii de acelea cari se fac pe socoteala industriei?

Evident că nu vă cer nimic din toate acestea. Vă cerem să nu scumpim instrumentele noastre de muncă și în această privință cerem un lucru care nu este în interesul nostru exclusiv, cerem un lucru care este în interesul țării.

Dar am constatat încă și alte nepotriviri în tarif d-lui ministru de finanțe. S'a impus mașinile agricole, cu speranța de a înființa în țeară fabrici care într'un an s'au doi, să bată în calitate și în preț pe Clayton Shuthleworth, pe Fowler pe Lack și pe toți fabricanții mari din străinătate.

Dar atunci v'ași întreba de ce ați impus fierul? Căci din două una: ori d-voastră dacă ați impus așa de mult mașinile agricole le-ați impus cu intențiune de a provoca înființarea de fabrici în țeară și atunci d-voastră ar trebui să ușurați realizarea acestei idei, iar nu să impuneți și fonta brută și fierul luminat cu prețuri care nu sunt impuse nicăeri.

Prin urmare și în această privință am cere noi o modificare a acestui tarif.

O altă nepotrivire a acestui tarif e că la fie-care moment ni-se pune în paralelă taxele franceze, taxele cutărui Stat, și ni-se zice: apoi în Germania se plătește așa: în Franța se plătește sau tot atât, sau poate și mai puțin.

Comparația e nepotrivită și ca să vă dau un exemplu la ce nepotrivire ajungem noi, când bazăm tarif d-voastră pe tarifele străine, avem un

articol — când vom veni la discuția pe articole voi intra în mai multe amănunte, căci de-o dată cele zise de dl Filipescu și dl Porumbaru au ilustrat în deajuns cât de nepotrivite sunt unele taxe ale d-lui Costinescu — e un articol în tarif actual, la mătăsării care se despică în cinci.

Pentru ce s'a făcut cinci articole din unul? Pentru-că așa e în Franța. Foarte bine. Și pe urmă după ce am constatat că așa este în tarif francez pe hârtie, să ne întrebăm cum este realitatea acestui tarif francez acest articol s'a despicat în 5 pentru fie-care marfă care are o individualitate mai precisă.

Dar acolo fie-care din acestea se însumează cu milioane, și la noi tot din tarif d-voastră actual nu se însumează decât taxe de 42.000 lei. Prin urmare, dintr'un articol care avea de obiect o sumă de 45.000 lei, am făcut 5 articole de câte 10.000 lei.

Aceasta, exemplu tipic, ne arată, cât este de nepotrivit de a lua tarif d-voastră francez, de a-l copia de a-l despică, și de a zice: așa este și la Francezi.

Dl E. Costinescu, ministru de finanțe. Nu am zis nicăeri că aceasta este nomenclatura franceză.

Aceasta este un reproș pentru-că am muncit atât de mult.

Dl P. P. Carp. Vă promit că acest articol să-l readuc în discuțiunea pe articole. Aci nu vă fac nici o concesie.

D. Em. Costinescu, ministru de finanțe. Trebuie să fie cine-va lenos, să nu muncească, căci atunci este mai bine.

Dl P. P. Carp. Nu toată munca este meritorie, prin faptul că a fost muncă. Mi-se pare că munca nu este meritorie decât față cu rezultatul ei, și dacă un om, fără să muncească, produce rezultate bune, pe când un altul, muncind toată ziua și toată noaptea nu produce decât rezultate rele, atunci vă mărturisesc că prefer pe cel care nu muncește, cu rezultate bune, celui care muncește însă cu rezultate rele.

Dl ministru de finanțe. Este o preferință cunoscută.

Dl P. P. Carp. Dl ministru, cuvintele mele emit un axiom general și departe de mine ideea de a-l aplica în total la d-voastră; am voit numai să arăt că o parte din munca d-tale era inutilă și este chiar dăunătoare stării noastre economice.

Acestea sunt observațiunile cari le-am avut de prezentat asupra tarifului. Este evident că într'o discuțiune generală nu am putut să mă preocup decât de țelurile cari le urmărește guvernul, și a trebuit să discut înaintea d-voastră dacă acele țeluri cu toate bunele intențiuni, nu merg câte odată chiar în contra dorinței guvernului.

De altfel eu cred că în curând avem să intrăm cu dl ministru de finanțe într'o discuțiune mai amănunțită, mai reală, a stărei noastre economice și a politice economice a guvernului, în momentul când va veni d-sa cu convențiile comerciale. Cât pentru mine eu aș fi vrut, și cu aceste cuvinte termin, eu aș fi dorit ca guvernul să ne prezinte un tarif pe care îi va putea aplica, în caz când nu ar fi putut face convențiunii. În momentul de față, cu tarif d-voastră proiectat, toate temerile sunt legitime din partea acelor cari nu cunosc bine situațiunea.

Acei însă cari vor convențiunii care știu că au să se facă sunt numai în nedumerire asupra obiectelor unde guvernul are să cedeze și unde nu și se tem să nu se sacrifice interese reale pentru aspirațiuni utopice.

De aceea, d-le ministru, am convingerea că ori-ce vom vota noi astăzi avem să rediscutăm mai târziu întregul tarif și pentru aceasta am zis destul; și a merge mai departe în amănunte ar fi a anticipa o discuțiune care de sigur o s'o avem în mai puțin de un an, cu d-ta sau cu alții.

Congresul socialistilor.

Budapesta, 5 April.

„Ungurimea etnică“ zice „B. H.“ s'a întrunit în sărbătorile Paștilor în capitală, în cât a putut încăpea într'o sală. Pe lângă sumanul maghiar, fost-a acolo cojocul slovac, vâcesc, țerveanul sîrbesc, surtucul șvăbesc și opincarul valach represintat.

Trei zile a ținut în Budapesta congresul social democraților, în sala de tir din strada Rottenbiller. În sală a fost lăsat puțin auditor, pentru-că toate locurile au fost ocupate de delegații oficioși a organizațiilor de muncitori, cari anul acesta s'au presintat în număr neobișnuit de mare.

Ziua întâiu a presidat congresul *Bohányi Dezső*. După constituirea congresului și-a început activitatea comisiunea de verificare: 277 comune au fost reprezentate prin 665 delegați, din aceștia 520 din provincă. După aceea au urmat citirea raportului anual și a socotelilor partidului.

Ziua doua s'a început cu afacerile de presă ale partidului. Referentul *Garami*, zice că nu e bine că se fondează ziare în provincă. »Népszava« trebuie făcut ziar cotidian. Comitetul executiv propune ca foaia românească »Adevărul« să se transpună la Arad, dar adunarea decide s'apară și pe mai departe în Budapesta. S'a hotărât în principiu a scoate și-o foaie slovacă. *Izrael Iakab* vorbind despre construirea organizațiilor zice că în Ungaria numai d'aceia sunt legi, ca să aibă autoritățile ce călca în picioare. Reprezentantul poliției îl îndrumă la ordine. *Grossmann Miksa* a calmat mulțimea.

Toate rapoartele au fost citite și românește și vorbirile cele mai multe tălmăcite în limba românească pentru »soții de principii« români. Ceva bade *Nuț Mihai* din Chișineu s'a plâns că în comuna lor toți sunt dușmani socialiștilor: popa, notarul, oficianții, toți vor să suprimă mișcarea poporului.

Raportul comitetului vorbind despre măsurile extraordinare luate de guvern spre a nimici mișcarea socialistă între Români și Sîrbi, zice că guvernul a pactat cu naționalitățile în contra socialiștilor. Drept rezultat al acestui pact a urmat persecuțiunea mișcării socialiste.

Din Bucovina.

Legi sancționate. M. Sa Impăratul a sancționat următoarele proiecte de legi votate de dieta țării din Bucovina: a) Legea relativă la prelungirea dreptului orașului Cernăuț de a ridica un arunc după bere până la finea anului 1909, apoi unul arunc după băuturi spirituoase și carne pe timp de zece ani; b) Legea prin care comuna Gurahumorului este imputernicită a lua un arunc după bere, vinars și băuturi spirituoase. c) Legea prin care se scoate din vigoare dispozițiunea legii țării din 7 Decembrie 1869, relativ la rotundarea la fondul țării a speselor de întreținere în spitalul și institutul de alienați a țării din partea comunelor și domeniilor, pentru bolnavi sermanți din respectivele comune și domenii.

Intimpinare.

Șomcuta-mare, 2 Aprilie 1904

Ni-se cere publicarea următoarelor:

În numărul 56 a. c. al prețutului ziar „Tribuna“ un grănițer sub titlul: „Chestia directorului din Năsăud“ scrie un articol plin de ură în contra persoanei domnului Ioan Gheție, directorul substituit la acel liceu.

Dacă domnul „grănițer“ se mărginea, ca să apere numai interesele grănițerilor cari precum zice, sunt periclitat prin conduita domnului Gheție, eu nu m'ași ținea competent a reflecta la a-

serțiunile domnului „grănițer“ pentru-că toată afacerea directoratului dela liceul din Năsăud, mie, ca unui străin, îmi este necunoscută, apoi și altcum domnul Gheție nu are lipsă de apărarea mea. Dar în corespondența amintită se cuprinde și pe mine mă interesează următorul pasagiu: „Casul al doilea e de natură și mai gravă, pune în lumină adevărată principiile pedagogice ale lui Gheție. În a. tr. școlastic domnul Gheție avea în cvartir un școlar din clasa patra, care la finea anului primește nesuficient din limba latină. Toamna vine la emendare. Școlarul nu știe nimic, ear profesorul de studiu îl clasifică de nou, cu nesuficient. După multe pertractări și întrebări, profesorul respectiv declară, că e aplicat a da și suficient școlarul, dar se părăsească liceul nostru. Zis și făcut. În ziua următoare școlarul din chestie se presintă cu actele luate dela Gheție, la înscriere și — cu aerul omului protegiat — zice, m'a trimis domnul director Gheție la înscriere. Tablou!

Școlarul din chestie așa este circumscris în acest pasagiu, încât așa cred, că toți amicii și cunoscuții mei din Năsăud și din alte părți cari au cunoștință de pechul meu cu băiatul vor fi ghicit, că este vorba despre fiul meu, pe care l-am dus la Năsăud, fiind-că acolo este cel mai aproape liceu românesc din părțile noastre, ca să se facă din el membru folositor familiei și națiunii, prin urmare așa zicând sunt provocat, prin domnul corespondent, ca să-i reflectez la aserțiunile sale referitoare la școlarul din chestie.

Înainte de toate, trebuie să-mi exprim mirarea, că domnul corespondent orbit de patima sa de a ofensa pe domnul Gheție nu se sfiește a se folosi de cazul alt-cum trist nu numai pentru băiat, ci și pentru părinți — a unui biet școlar care a primit din un studiu, calcul nesuficient.

Domnul „grănițer“, în naivitatea sa crede, că acest caz, formează o acuza foarte gravă în contra d-lui Gheție.

Dar nu vede domnul „grănițer“ că dacă ar fi din cuvânt în cuvânt adevărată istorisirea sa cu școlarul, nici atunci n'ar implica această cauză în ochii oamenilor serioși, un pericol pentru liceul din Năsăud? fiind-că și în alte licee se întâmplă, că bucează un școlar, nu numai din un studiu ci chiar și din mai multe, fără ca prin aceasta vaza liceului să fie periclitată.

Nici chiar acea împrejurare, dacă domnul Gheție ar proteja pe un sârman băiat bucat, nu-i așa mare păcat, precum socotește domnul corespondent, pentru-că sunt casuri destule în viață, că mulți din acei școlari, cari așa zicând numai notând au trecut prin gimnasiu, trecând la universitate și în viața practică sau dovedit cel mai folositor membru ai societății, și sunt și de aceia, cari tot cu eminență au absolvat gimnasiul și apoi în viața practică s'a ales din ei, cei mai netreb-nici oameni.

Nici într'un liceu din țară, nu să întâmplă, și așa cred, că nici în Năsăud nu se poate întâmpla, ca unui școlar, din simplă cauză, că primește din un studiu nesuficient, — dacă altcum are purtare morală bună, — se-l deo „consilium abeundi.“

Școlariul din chestie a avut din purtarea morală calcul exemplar, precum dovedește testimoniul său și informatiul tipărit la finea anului școlastic 1902/3, — prin urmare aserțiunea domnului corespondent, că respectivului școlar i-s'ar fi spus că numai sub acea condițiune i-se dă suficient la esamenul supletoriu, dacă va părăsi liceul din Năsăud, nu poate fi adevărată cu atât mai virtos, că dacă se ivea acest caz, atât școlarul, cât și respectivul profesor, cu care la acea ocaziune — fiind și eu în Năsăud — am convenit mai de multe ori: îmi spuneau ceva despre aceasta și mie, ca unui interesat în cauză.

Dacă autorul corespondinței amintite nu poate sau nu știe cu alte argumente apăra interesele grănițerilor, a acelor grănițeri, a căror părinți, moși și strămoși și-au scris cu litere de aur meritele neperitoare în istoria națiunii și a împărăției Habsburgice, — arunce peana în bu-ruiene și lase apărarea intereselor grănițerești altora, cari sunt mai destoinici, decât dînsul.

Nicolau Nilvan,
advocat.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 5 Aprilie 1904.

Din incidentul s-tei sărbători de mână a Bunet-Vestiri, n-rul proxim al ziarului nostru va apăre numai Sâmbăta la ameați ca număr dublu de laști.

— Anchetă accidentului principesei Maria. Cetim în „Vremea“: Cu privire la accidentul întâmplat săptămâna trecută A. S. R. Principesei Maria, și despre care am fost cei dintâi a da amănunte complete, aflăm că o anchetă a fost ordonată de către M. S. Regele. Din cercetările făcute reese, că A. Sa Regală, făcând o preambulă singură călare pe platoul de la Cotroceni, a fost oprită de către doi soldați din regimentul 5 roșiori, anume Ioan Cavaleru din escadronul 3 și Radu Ștefan din escadronul 2, puși de plan-ton a opri pe trecătorii, cari ar traversa linia de tir, deoarece acele două escadroane aveau să înceapă tirul. Principesa a întreat pe cei doi soldați în ce direcție ar putea merge. Soldații i-au indicat direcția opusă liniei de tir și Alteța Sa Regală porni într'acolo. La o distanță de 600 metri aflându-se o turmă de oi, vre-o 6 câni s'au repezit asupra calului pe care se afla Principesa Maria mușcându-l de picioare; unul a apucat calul de nas. Calul cabrând, Alteța Sa Regală a căzut jos leșinată. Cei doi soldați de planton vездând de la aceea distanță cele întâmplate, s'au repezit la locul unde s'a întâmplat accidentul, lovind cu săbiile câni și i-au îndepărtat; luând pe brațe pe Principesa au dus-o aproape 1200 metri până la casarma de geniu, unde Alteța Sa Regală a luat numele acestor doi bravi soldați. Calul a fost prins de către un sergent de geniu și adus la casarmă. Principesa, după ce s'a constatat, că din fericire nu avea decât o mică sgarierură la cap și mâna dreaptă, a încălecat din nou. După cât aflăm drept recompensă a faptelor frumoase săvârșite de soldații Ioan Cavaleru și Sadu Ștefan, Alteța Sa Regală Principesa Maria a stărunit să fie decorați dăruindu-le tot-odată fiecăruia câte un car cu doi boi.

— Academia Română, discutând a patra, a cincea și a șasea propunere din raportul dlui T. Maiorescu asupra ortografiei, a hotărât ca i scurt să fie scris pretutindeni i simplu, iar ũ scurt de asemenea.

Nu mai în câte-va cazuri, când accentul tonic cade asupra ultimei silabe, i va avea accentul grav.

Sunetul d se va scrie în totdeauna cu d.

Sunetul î, contrar propunerii dlui Maiorescu, se va scrie întotdeauna cu un â, afară de începutul cuvintelor, unde se va pune un i.

O comisie, compusă din d-nii I. Bianu, O. Densușianu și T. Maiorescu, a fost însărcinată să redacteze o broșură asupra acestor reforme și a aplicărilor practice în cazurile îndoelnice.

Aniversarea 76-a a lui Ibsen. Mai zilele trecute, Ibsen a împlinit 76 ani de viață. Această aniversare a fost un privilegiu de manifestațiunii din partea admiratorilor marelui scriitor. Din toate părțile lumii s'au trimis depeși de felicitare. Compatrioții săi l-au sărbătorit în mod strălucit.

— Femeea la catedră. Damele din Sheffield, adunate sub presidenția ladei Mary Honward, au decis să se cotiseze, ca să s'adune suma de 250.000 franci cu care să înființeze o catedră feministă ocupată de o femeea, la noua universitate din Sheffield.

— Din misterile casarmelor. Poliția din Berlin a secuestrat volumul depus zilele acestea la librărit intitulat *Erstklassige Menschen* (Clasa întâiu de oameni), care purta semnatura »baronul Schlicht« ca autor. Sub acest pseudonim însă se ascunde contele Adolf Baudissin, colonel saxon în pensiune. Această scriere desvêlește de asemenea, ca și »Mica garnizoana« ruiditatea moravurilor militare germane.

— **Cutremure de pământ.** Din mai multe părți și din străinătate sosesc vești despre cutremure de pământ. Din *Bichiz-Ciaba* se anunță, că acolo alaltăeri înainte de amiază la 11 ore a fost cutremur de pământ așa de puternic că chipurile s'au mișcat pe perete, ceasornice și lampe s'au răsturnat. — În *Mohács* precum se depeșează, înainte de amiază la 11 ore 36 minute a fost cutremur de pământ care a durat mai multe minute. Direcția cutremurului a fost dinspre apus spre meazăzi. — Din *Timișoara* se vestește, că și acolo s'a simțit pe la 11 ore un cutremur destul de violent. Obiectele acățate pe perete se legănau; la unele case cu etagiu s'au făcut și crepături. — Din *Tanciova* se vestește asemenea cutremur, care a cauzat și mai multe pagube. — Ziarele ce ne sosesc din *București* aduc știrea cutremurului simțit în aceeași zi și acolo. Populația era cuprinsă de spaimă mare. Cutremurul a fost simțit și în *Sofia*.

— **Defraudățune.** Din *Paris* se anunță, că acolo a fost deținut un individ originar din *Austria* cu numele *Niebenzahl*, care a defraudat dela o firmă de manufactură din *New-York* suma de 660.000.

— **Căderea lui Brunetière.** Anticatolicul și tabera jidovească cosmopolită iubilează, că renumitul estetician, literat, publicist, și redactor al celei mai vechi reviste de primul rang: *Revue des deux Mondes: Brunetière*, care a dovedit bancherotul științei moderne, — încercându-se în mod ce e drept cutezător să demustre, că știința modernă n'a rezolvit nici o problemă grea, — a suferit oare care derută. Notăm, că anticatolicul de aceea sunt superați pe ilustrul academician, fiind că este cel mai talentat bărbat conducător catolic; iar presa cosmopolită jidovească de aceea, că *Brunetière* a avut cutezanța să se îndoiască de nevinovăția indiscutabilă a trădătorului căpitan jidov *Dreyfuss*. De altcum savantul francez se bucură de o așa autoritate, că înainte de asta cu câțiva ani ținând la *Roma* un șir de conferențe dintre cele mai celebre și cu efect despre *Bossuet*, conferențele sale au fost onorate cu prezența celor mai iluștri și celebrii bărbați de știință și de stat. Rușinea, despre care presa jidovească afirmă, că a pățit *Brunetière* ar consta în faptul, că concurend și el la catedra pentru literatură dela *Sorbona*, a fost candidat la al doilea loc, fiind candidat la primul loc un *Abel Lefranc*, ceea-ce după noi de fel nu este o rușine pentru ilustrul învățat decât mai mult o compromitere pentru comisiunea candidatoare, care sedusă de veleități personale și patimă de partid, a candidat înaintea lui pe *Lefranc*, care desigur pe lângă figura ominentă a lui *Brunetière* pălește, ca luna pe lângă soare. Asta ar fi deci deruta lui *Brunetière*. Dar iubilanții ecstasiați mai susțin, că *Brunetière* a și plagiat (!), care acuză infamă de altfel este azi la modă, mai ales, când cu alte argumente nu poți zdrobi pe cutare savant odios.

S'a întâmplat însă cu el următorul cas: cine-va i-a trimis din provincie spre publicare în revista sa un roman, care meritând publicarea, redactorul *Brunetière* bucuros i-a făcut loc. Despre acest roman s'a dovedit mai târziu, că este un roman din cuvânt în cuvânt al lui *Balsac*, care înainte cu 50 ani a văzut lumină, și al cărui titlu este: *Lelys dans la vallée*, adică crinul din vale. La asta avem de observat, că *Brunetière* poate fi absolvat de pretensiunea aceea severă a adversarilor săi — pe lângă toate cunoștințele sale vaste din literatură, de a cunoaște toate romanele apărute cu decenii înainte, fie acela roman scris chiar și de un *Balsac*. Mai departe este ușor de înțeles, că *Brunetière* pe lângă ocupațiunea sa multi laterală a scăpat din vedere cercetarea mai de aproape a publicațiunii făcute de altcum de substitutul său.

Și pentru asta iubilează piticii? Este asta o dovadă viuă despre micimea de suflet a unor existențe, cari află deosebită plăcere în șicanarea și compromiterea persoanelor, cărora dinșii nu sunt capabili să le deslege legătura călțămintelor dela picioare.

— **Radiu în Bucovina.** Citim în «*Deșteptarea*» din *Cernăuț*: Un ziar local aduce știrea că la noi în *Bucovina*, aproape de comuna *Cârlibaba* s'a aflat mineralul așa numit «*Uranpech*», care se conține foarte mult radiu. O comisiune compusă din pro-

fesori dela universitate, funcționari dela direcțiunea fondului religios gr.-or. și consiliul, pentru facerea cercetărilor necesare.

— **Ibovnic jupuit de pele.** Pe locuitorii din comuna *Almás* îi ține un cas extrem de înfrător, în agitație. Măcelarul d'acolo *Bodrogi Dénes* a jupuit de pele pe ibovnicul nevestii sale, *Križsán Lajos* scriitor notarial. Nefericitul *Don Iuan* de mai îndelungată vreme avea relații cu nevasta lui *Bodrogi*. Relația asta a fost tradată de servitoarea bărbatului înșelat. Acesta, *Miercuri* înainte de amiază s'a depărtat de acasă spunând că se duce în hotarul *Valcăului* ca să cumpere ceva pe sârbătorii. Nevestii i-a spus că numai a doua zi se va reîntoarce, la ce nevastă, îndată ce plecaseră bărbatul, și-a avisat ibovnicul. Că măcelarul noaptea s'a rentors și a prins părechia îndrăgostită, asta se înțelege de sine. Amoroșii n'au putut scăpa și *Bodrogi Dénes* a rostit sentența:

— *Vé jupuiesc pe amândoi.*

Și cu asta l-a înhățat pe cavaler, l-a tras cu sine în măcelărie și acolo l-a spânzurat de picioare și a și tras deja pielea de pe picioarele nefericitului până la genunchii, când la alarma nevestii, care într'astea scăpase pe fereastră, vecinii și păzitorii de noapte veniră a-l opri în munca-i infernală. Dar ajutorul a venit târziu, pentru-că tinărul jupuit își dase deja sufletul. Geandarmeria a deținut pe măcelar.

— **„Modele de cusături românești“** edate de d-șoara *Minerva Cosma* este titlul unei interesante colecțiuni arangiată cu mult gust și pricepere. Modelele sunt adunate din toate părțile locuite de *Români*, și sunt reproduse în forma și colorile cum ele să află la țerancele noastre, dovedind gustul original de frumuseță al acestora, cu privire la portul femeesc.

Conservarea portului național românesc își are însemnătatea sa nedisputabilă și din punctul acesta de vedere edarea acestor modele este un pas spre progres.

În multe părți și în special în *Bănat* țerancele noastre au părăsit cu totul frumoasele cusături moștenite dela părinți, înlocuindu-le cu modele străine fără gust, cu totul nepotrivite la portul românesc.

Pentru răspândirea acestor Modele în popor s'a făcut la *Timișoara* un frumos început donând d-șoara editoare 20, dl *Em Ungurean* 40 și dl *Dr. Aurel Cosma* 40 exemplare despărțământului *Timișorilor* al *Astrei* spre a fi distribuite pe teritoriul acestui despărțământ.

A apărut până acuma caetul I, și se află de vânzare la *Tipografia Archidieceșană* din *Sibiu*, și la *Librăria Simtion* din *Arad* cu prețul de 50 bani bucata porto 5 bani. Caetul II, colorat va apărea în câteva săptămâni.

— **Ivitare.** Producțiunea musicală-teatrală ce să va arangia *Luni* în 11 *Aprilie* a. c. st. n. (a II-a zi de ss. Paști) în sala hotelului „*Detuna*“ din *Abrud*, cu concursul membrilor corului bisericesc gr.-or. din *Abrud-sat*. Inceputul precis la oarele 8 seara. După producțiune urmează joc. Prețul de intrare: loc I. 2 cor. loc II. 1 cor. 60 fil. stat 1 cor. galerie 60 fil. (Cu bilete de galerie nu să poate lua parte la joc). Venitul curat este destinat spre scopuri bisericești și școlare. Bilete să află de vânzare la *tipografia „Pannonia“* și seara la *cașă*.

— **Durere de stomac.** *Sgârțuri de stomac, catar greu de stomac*, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de apetit, mijloc sigur. *Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri*, este thea întăritoare de stomac „*Centauria*“ a farmacistului *Kossuth*.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. — —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelei, flegmei și iritațiunigătului este de un efect eminent, pastilele de pept »*Senega*«. Prețul 1 cor. Se pot căpăta în farmacia la »*Maria Fecioară*« a farmacistului *Kossuth Pál*, *Arad*, piața *Boros-Béni* Nr. 15.

INSERTIUNI și RECLAME.

Prima Societate de Credit Funciar Român din București.

Publicație.

Să aduce la cunoștință generală că Sâmbătă 17/30 *Aprilie* a. c. se vor trage la sorți scrisuri funciare rurale pentru un capital de lei 1,372.700 din cari scrisuri de tipul 5% — a 45-a tragere — în valoare de lei 1,247.000 și scrisuri de tipul 4% — a 10-a tragere — în valoare de lei 125.700.

Tragerea la sorți se va face în ședința publică în localul Administrației Primei Societăți de Credit Funciar Român din *București* strada *Colței* 27 la orele 3 p. m. în prezența Consiliului de Administrație, a Comisarului Guvernului a proprietarilor asociați și a detentorilor de titluri ce vor voi a asista, și a celuilalt public asistent.

Nr. 191 1—4

Direcțiunea.

12158 tkvi szám. 1903.

Árverési hirdetés kivonat.

A *borosjenői* kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a »*Viktória*« takaré- és hitelintézet mint részvény társaság aradi cégnek — *Kriszta Mikulae* hódosi lakos végrehajtást szenvedő elleni 55 korona tőke követelési és járulékai iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék és a buttyini kir. járásbiróság területén fekvő és a hódosi 78 számú telek jegyzőkönyvben A I. 2—6 sor, 338, 468, 512, 588, 788 kr. szám alatt felvett szántó földek és kaszálókból álló ingatlan 757 korona kikiáltási árban az 1904 évi április hó 23 napján Hódos község házában délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladatni u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felüligért nem tétetik, az elárverendő ingatlan a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 75 kor. 70 fillér készpénzben, vagy az 1881 nov. 1-én kelt 3333 számú igazságügy ministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék képes őrtek papirokban a kiküldöt kezeihez letenni, — vagy az 1881 60 ter. 170 §-a értelmében a bánat pénznek a bírósági történt előleges elintézetének kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három jelző részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, — a másodikat, ugyan azon naptól számított 30 nap alatt — a harmadikat pedig ugyan azon naptól számított 45 nap alatt, — minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt, szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881 december 6-án 39425. I. M. szám alatt kelt rendeletében előirt módon a n. buttyini kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos orák alatt ezen kir. járásbiróság telekkönyvi hatóságnál és Hódos, Kujed, Berza községet előjáróságainál meg tekintethők.

Borosjenőn 1903 decz. 31-en.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság

Horváth,
kir. albró.

„Mureșanul”

institut de credit și economii, societate pe acțiuni în
MARIA-RADNA.

Fundat și deschis în 15 Noemvrie 1897.

Capital social fl. 40.000, în 400 acțiuni de fl. 100.

Acordă: credite personale pe cambii; credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu cavenți până la fl. 50; și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri de bani spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear' deponenții primesc după banii depuși până la 1000 5% de la 1000 în sus 6% interese.

Direcțiunea.

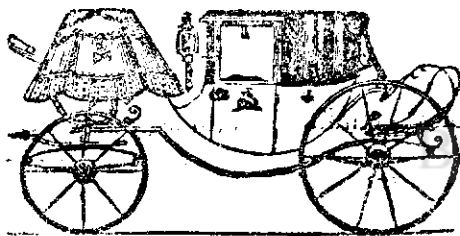
Nou atelier pentru fabricare de roți și trasuri!

Am onoare a aduce la cunoștință on. public din loc și din provincă, că la
Arad, strada Kossuth n-rul 18

am deschis un

atelier pentru fabricare de roți și trasuri

corespunzătoare cerințelor moderne.

Indeplinesc în acest atelier toate lucrările și reparaturile corespunzătoare solid și prompt, pe lângă prețuri avantajoase. Provoacă-mă la faptul că numai în fabrica de mână I. am lucrat, sunt în poziția de a putea satisface pe deplin m. on. public, pentru al cărui sprijin mă rog.

Cu deos. stimă

1068 28—30

Kiss Odön, fabricant de roți și trasuri.

In binevoitoarea atențiune celor ce zidesc!

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public. că
am deschis în

Arad, str. Csernovits Péte Nr. 14.

un birou pentru

Intreprinderi de zidire

Primește tot felul de comande și proiecte de zidiri: case, fabrici, biserici, școli, cripte, școale etc., în ori ce stil; primește tot felul de reparaturi și ori-ce transformare și estimare de zidiri pe lângă prețurile cele mai echitabile.

Fiindu-mi scopul a bine-merita de încrederea On. public prin praxa-mi îndelungată și cunoștințele-mi speciale pe lângă prețuri convenabile, — precum și prin îndeplinirea repede a comandei, apelez prin aceasta la binevoitorul sprijin al On. public.

154 8—25

Cu stimă:

Kondorossy Kálmán.

Planuri, bugete g atuite.

Să primească zidiri de case de locuit și de închiriat și pe lângă achitare în rate.

Cel mai eficient izvor de cumpărare în una din cele mai mari prăvălii de Oroloage și giuvaricale din Arad.

Pentru prețuri ne mai pomenite
se pot căpăta la

Deutsch Izidor,

classornicar și juvaerger

Arad, strada Templom.
(Palatul minorităților).

Oroloage de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

„ „ „ dame „ 12 „ „ „

„ argint „ bărbați „ 5 „ „ „

„ „ „ dame „ 6 „ „ „

„ oțel și nikel „ 2 „ „ „

Wecker „ 1'50 „ „ „

Oroloage cu pendulă în rate pe lângă
1005 143— aceleași prețuri.

Primește și schimb obiecte de lux,
cumpără pe lângă prețul cel mai înalt
posibil, aur și argint călcat.

Telefon n-rul 438. —

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactor. 1045 102—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până
la cea mai de lux. — Comandele din
loc și provincă se efectuează prompt
și punctal. — Lueru bun și solid.
Prețuri moderate. Serviciu punctal.

Industria de lumină de ceară

St. Antonius

I. NEUHOLD & Comp.

Timișoara.

Str. Hunyadi, Batthányi, p. Dózsa,
colț cu statua sf. Maria.

148 13—30

Fabrică de lumină de ceară artificială.

Distinsă cu premiul statului și cu
lauda personală a M. S. Regelui.

■ Fără fum și fără scurgere. ■

— Continuu lumină frumoasă. —

Comandele se pot face mai simplu prin postă.

Cumpărăm ceară galbina de albine.

Telefon Nr. 622.

Recomandându-ne în atențiunea
On. Public și a On. preoților cu cele
mai bune lumini de ceară din patrie.

Cu toată stima:

I. NEUHOLD & Comp.

Tot omul trebuie să știe că la
haine ieftine pentru Paști conduce numai marea prăvălie de ocaziune a lui

REINER S. SÁNDOR

pe cumpărător

Să nu piardă nimeni ocaziunea

a se folosi de aceste prețuri ieftine, căci

postav pentru haine bărbătești se află deja dela 2 fl. 50 cr. în sus.

Stofă pentru dame 120 cm. lată, metrul 37 cruceri.

Un metru delină numai 32 cruceri.

Un metru carton de spălat bun, numai 15 cruceri.

161 6—15

Un metru batist bun numai 14 cruceri.

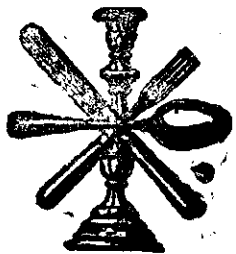
Cumpărarea nu este obligată, privirea e gratuită.

Magasinul cel mare ocazional al lui REINER S. Sándor

ARAD, Piața Libertății Nr. 15 (Sabadság-tér) de lângă cafeneaua Fiume

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gratuit
o cumpănă pentru culină

Pentru
prețuri nes-
pus de echi-
tabile trimit
în toate păr-
țile urmă-
toarele:

124 4—24

mărfuri de
argint mexican.

- 6 cuțite de masă de argint mexican.
 - 6 linguri de masă
 - 3 furculițe
 - 12 lingurițe mică de cafea
 - 6 cuțite pentru desert
 - 6 furculițe pentru desert
 - 1 lingură de scos zăcă
 - 1 lingură de scos lapte
 - 2 candelabre elegante pentru salon.
- toate din argint mexican.

46 BUCĂȚI NUMAI 6-50 FL.

Afară de asta ori-cine
comandază dela mine pri-
mește drept cadou o cum-
pănă p. culină gratuit.
Argintul mexican este un
metal alb (și dinlăuntru) pen-
tru a cărui calitate și dura-
bilitate primesc garanție pe
25 ani.

Comandele să îndeplinesc
contra trimiterei banilor ori și
pe lângă rambursă din depositul:

Scheffer D. Sándor

Budapesta.

VII, Bezerédy-utca 3 szám.

Cucea orî steaua
electro-magnetică dublă.

D. R. G. M. Nr. 88 503.

Vindecă și recrează pe lângă
garanță: reuma, astma (respirația
greă), insomnia, epilepsia, nervositatea
lipsa de apetit, clorosa, durerea de
dinti, migrena, impotența, influența,
precum și tot felul de boale de nervi.
Bolnavul cel ce nu se poate vindeca
în decurs de 44 zile, îi întorcem
banii imediat Celui ce nu îi mai ajută
nimic, să încerce cu aparatul meu;
căci sunt convins despre efectul sigur
al aparatului meu.

Prețul unui aparat mare 6 cor.
e a se folosi la boale de nervi cronice.

Prețul unui aparat mic 4 cor.
se folosesc la boale mai ușoare.

Comandele le îndeplinește în
patrie și străinătate:

Scheffer D. Sándor

Budapesta,

VIII, Bezerédy-utca 3 szám.

Pentru 3 coroane

trimit 4½ kgr. (circa 50 bucăți) de
sapun de toaletă fin

bucăți alese de săpun de suc de liliu,
de rose, de iorgovan, de vioare, de
rezedă, de iasmin și de clopoșele.

Pe lângă anticipațiune ori ram-
bursă expodează:

Scheffer D. Sándor

Budapesta,

VIII, Bezerédy-utca 3 szám.

ANUNTIU!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public,
că asortimentul meu de

vestminte pentru bărbați și copii

care s't până aci a oferit ocaziune on. public de a alege
după plac, s'a îmbogățit cu stoffe noue din patrie și
engleze de calitate cea mai bună și de ultima modă.

Vestmintele mele gata sunt așa croite, că este
superflu a confecționa haine după măsură; în modul acesta
ori-cine poate economisa sumă considerabilă de bani.

Novitate! Gulere fason Bur, fabricate din loden
în permeabil de Zsolna și din păr de camilă englez

Vestminte de cheviot englez veritabil.

Reverenzi și veste pretești din cele mai fine
cu prețuri moderate. Pardesiuri și Havelocuri în
toată culoarea, specialități în vestminte pentru copii.

Vestminte Francisc Iosif.

Asortiment bogat de ulstere de gumi și mantile
de călătorit de cauciuc negru etc.

Rog prin urmare on. public să binevoiască înainte
de a se prevedea cu cele de lipsă, a cerceta asorti-
mentul meu de vestminte gata pentru bărbați și copii.

177 4—

Cu stimă:

MOSZKOVITZ ZSIGMOND

ARAD, edificiul teatrului.

Fondat la 1874.

Fondat la 1874.

Comande din provincă să efeptuesc
prompt și urgent.

Nr. Telefonului 554.

Nr. Telefonului 554.